

CompleetVerzekerd Mijn bedrijf Milieuschade Agrarisch

Aanvullende Voorwaarden Versie 1.0

Informatie voor de ondernemer

Belangrijk

De Aanvullende Voorwaarden Milieuschade vormen één geheel met de Algemene Voorwaarden CompleetVerzekerd Mijn bedrijf. De Algemene Voorwaarden van CompleetVerzekerd Mijn bedrijf zijn op het hele pakket van toepassing. In dit document vindt u de voorwaarden die speciaal voor uw Milieuschadeverzekering gelden. Als er Bijzondere Voorwaarden voor u van toepassing zijn, vindt u deze op uw polisblad.

De oplossing dichtbij

De Zeeuwse is uw regionale verzekeringsmaatschappij. Vanuit ons kantoor in Middelburg werken wij uitsluitend samen met onafhankelijke verzekeringsadviseurs, omdat die u het beste advies kunnen geven. Wij bieden verzekeringen voor zowel ondernemers als particulieren, waaronder speciale oplossingen voor agrarische bedrijven.

Door samenwerking met regionale partners kunnen wij de risico's en de verzekeringswensen van onze klanten goed inschatten. En dat merkt u aan de kwaliteit en het maatwerk van onze producten.

Wat vindt u waar?

Artikel 1.	Dekkingsomvang	4
1.1	<i>Omschrijving van de dekking</i>	4
1.2	<i>Meeverzekerde kosten</i>	5
1.3	<i>Inkomende milieuschade</i>	5
1.4	<i>Verzekerd bedrag</i>	5
1.5	<i>Derdenbeding</i>	5
1.6	<i>Dekking na einde van de verzekering</i>	5
Artikel 2.	Uitsluitingen	6
2.1	<i>Aardbeving of vulkanische uitbarsting</i>	6
2.2	<i>Asbestdaken</i>	6
2.3	<i>Atoomkernreacties</i>	6
2.4	<i>Bestaande verontreiniging</i>	7
2.5	<i>Genetische schade</i>	7
2.6	<i>Illegale activiteiten</i>	7
2.7	<i>Merkelijke schuld / roekeloosheid / opzet</i>	7
2.8	<i>Milieuzorg</i>	7
2.9	<i>Molest</i>	7
2.10	<i>Motorrijtuigen</i>	8
2.11	<i>Ondergrondse tanks</i>	8
2.12	<i>Overstroming</i>	8
2.13	<i>Schade door vaar- of vliegtuigen</i>	8
2.14	<i>Verhuurder en (mede)huurder(s)</i>	8
Artikel 3.	Samenloop	9
Artikel 4.	Verplichtingen bij verwezenlijking van schade	10
4.1	<i>Aanmelding</i>	10
4.2	<i>Overige verplichtingen</i>	10
4.3	<i>Verlies van dekking</i>	10
4.4	<i>Derden</i>	10
Artikel 5.	Saneringsbepalingen	11
5.1	<i>Regeling van sanering</i>	11
5.2	<i>Opdracht tot sanering</i>	11
5.3	<i>Derden</i>	11

Artikel 6.	Schaderegeling	12
Artikel 7.	Premie	13
	7.1 Naverrekening	13
Artikel 8.	Risicowijziging	14
	8.1 Wijziging van het risico	14
	8.2 Voorstel van de maatschappij	14
	8.3 Aanvaarding / afwijzing van voorstel	14
	8.4 Achterwege blijven kennisgeving van risicowijziging	15
Artikel 9.	Risico inspectie	16
	9.1 Inspectierecht	16
	9.2 Verplichte maatregelen	16
Artikel 10.	Aanvang van de verzekering	17
Artikel 11.	Verweersbijstand	18
	11.1 Omschrijving van de dekking	18
	11.2 Verlenen van verweersbijstand	18
	11.3 Duur van verweersbijstand	18
	11.4 Behandeling van aangemelde zaak	19
	11.5 Bijstand bij procedures in rechte	19
	11.6 Vergoeding van kosten	19
Bijzondere voorwaarden		20
	1. Verhuur van woon-, kantoor- en winkelpanden	20
	2. Verhuur van bedrijfsgebouwen	20
	3. Brandgevaarlijke werkzaamheden	20
	4. Afleveren van grond	21
Begrippenlijst		23
Ziet u in de voorwaarden een woord onderstreept staan? Dan vindt u een toelichting in de begrippenlijst. De eerste keer dat het woord voorkomt in de tekst, hebben wij dit onderstreept.		

Artikel 1

Wat houdt de Milieuschadeverzekering in?

1.1 Omschrijving van de dekking

In geval van verontreiniging zijn verzekerd:

1. Kosten van sanering van de verzekerde locatie en de locatie van derden.
2. Schade en/of kosten die het gevolg zijn van de sanering.
3. Zaakschade die het gevolg is van de verontreiniging.

Een en ander indien en voor zover de verontreiniging het gevolg is van een emissie die zich voordoet tijdens de looptijd van de verzekering en de verwezenlijking van deze emissie zijn oorsprong vindt op de verzekerde locatie. In dit geval wordt een reeks van emissies geacht zich te hebben voorgedaan op het moment waarop de eerste emissie zich heeft voorgedaan.

1.1.1 Aard en gebrek

De onder artikel 1.1 van de aanvullende voorwaarden omschreven dekking is ook van kracht indien de emissie het gevolg is van de aard en gebrek van opstallen en roerende zaken op de verzekerde locatie voor zover het eigen gebrek is veroorzaakt door of bestaat uit fouten in ontwerp, constructie, uitvoering of materiaalkeuze. De dekking voor de gevolgen van een gebrek geldt slecht indien voldaan is aan in de polis vermelde onderhoudsverplichtingen, voor zover van toepassing. Ten aanzien van installaties, machines en leidingen geldt deze dekking bovendien uitsluitend indien de verontreiniging zich manifesteert binnen een termijn van tien jaar, gerekend vanaf de datum waarop de installaties, machines en leidingen nieuw zijn (op)geleverd, of vanaf de datum waarop de delen waarin het gebrek is gelegen, zijn vernieuwd en (op)geleverd

1.1.2 Werkzaamheden bij derden

Als u werkzaamheden bij derden heeft meeverzekerd geldt de in artikel 1.1 omschreven dekking alleen indien de verontreiniging het gevolg is van een emissie veroorzaakt door de uitvoering van bovengenoemde werkzaamheden en zich manifesteert binnen vijf jaar na afloop hiervan. Na het einde van de verzekering blijft de dekking uitsluitend van kracht voor verontreiniging die zich manifesteert binnen een periode van één jaar na dat einde, mits die zijn oorsprong vindt in een emissie binnen de looptijd van de verzekering.

Let op!

Als u zich bezighoudt met brandgevaarlijke werkzaamheden dan is bijzondere voorwaarde 3 'Brandgevaarlijke werkzaamheden' van toepassing. Als u zich bezighoudt met grondverzet dan is bijzondere voorwaarde 4 'Afleveren van grond' van toepassing.

1.1.3 Herbouw van opstallen

In het geval het voor de uitvoering van de sanering noodzakelijk is om opstallen of een gedeelte daarvan af te breken en te herbouwen, dan worden de herbouwkosten vergoed tot maximaal de verkoopwaarden van de opstallen vóór de uitvoering van de sanering.

1.2 **Meeverzekerde kosten**

Binnen de grenzen van het verzekerd bedrag zijn meeverzekerd: A. Expertisekosten B. Bereidings- en opruimingskosten

1.3 **Inkomende milieuschade**

In geval van verontreiniging van de verzekerde locatie als gevolg van een emissie die zich voordoet buiten de verzekerde locatie, zijn verzekerd:

1. Kosten van sanering van de verzekerde locatie.
2. Schade en kosten die het gevolg zijn van de sanering.
3. Zaakschade die het gevolg is van de verontreiniging.

een en ander indien en voor zover de verontreiniging het gevolg is van een emissie die zich voordoet tijdens de looptijd van de verzekering en de emissie zich heeft voorgedaan op een locatie welke is gelegen binnen een straal van 25 kilometer gerekend vanaf de verzekerde locatie.

In dit verband wordt een reeks van emissies geacht zich te hebben voorgedaan op het moment waarop de eerste emissie zich heeft voorgedaan.

1.4 **Verzekerd bedrag**

1.4.1 *Begrenzing naar bedrag*

Per emissie en per verzekeringsjaar wordt niet meer vergoed dan de daarvoor op het polisblad vermelde verzekerde bedragen. In geval van een reeks van emissies is het moment van de eerste emissie van de reeks bepalend voor het verzekeringsjaar waaraan de reeks wordt toegerekend.

1.4.2 *Verdeling verzekerd bedrag*

Indien het verzekerd bedrag niet toereikend is om alle schade en kosten, die het gevolg zijn van de sanering of de verontreiniging, te vergoeden, wordt het verzekerd bedrag in de verhouding 50/50 verdeeld over de verzekerde locatie en de locatie van derden. Indien het aldus verkregen verzekerd bedrag voor één locatie niet toereikend is en het voor de andere locatie beschikbare verzekerd bedrag nog niet (geheel) is aangewend, komt (het restant van) dat deel van het verzekerd bedrag ten goede aan de locatie waarvoor het verzekerd bedrag te kort schiet.

1.4.3 *Dekking boven het verzekerd bedrag*

Boven het verzekerd bedrag is meeverzekerd de wettelijke rente over de door de maatschappij verschuldigde vergoeding. Deze is opeisbaar vanaf vier weken nadat de maatschappij alle noodzakelijke gegevens heeft ontvangen op basis waarvan de verschuldigdheid van de vergoeding kan worden vastgesteld.

1.5 **Derdenbeding**

Deze verzekering geschiedt mede ten behoeve van derden. Voor derden ontstaan aanspraken op vergoeding onder deze polis eerst door een daartoe strekkende schriftelijke verklaring, door verzekeringnemer tegenover de maatschappij afgelegd

1.6 **Dekking na het einde van de verzekering**

Na het einde van de verzekering blijft de dekking uitsluitend van kracht voor verontreiniging die zich manifesteert binnen een periode van één jaar na dat einde, mits die zijn oorsprong vindt in een emissie binnen de looptijd van de verzekering.

Artikel 2

Uitsluitingen

2.1 Aardbeving of vulkanische uitbarsting

Niet gedekt zijn schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit aardbeving of vulkanische uitbarsting.

2.2 Asbestdaken

Niet gedekt is de verontreiniging als gevolg van op de verzekerde locatie(s) door of in opdracht van verzekerde uitgevoerde werkzaamheden ter vervanging en/of verwijdering van asbestdaken.

2.3 Atoomkernreacties

Niet gedekt zijn schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit atoomkernreacties waaronder te verstaan iedere kernreactie waarbij energie vrijkomt zoals kernfusie, kernsplitsing, kunstmatige en natuurlijke radioactiviteit. De uitsluiting geldt niet met betrekking tot schade veroorzaakt door radioactieve nucliden, die zich buiten een kerninstallatie bevinden en gebruikt worden of bestemd zijn om gebruikt te worden voor industriële, commerciële, landbouwkundige, medische wetenschappelijke, onderwijskundige, of (niet militaire) beveiligingsdoeleinden, mits er een door enige rijksoverheid afgegeven vergunning (voor zover vereist) van kracht is voor vervaardiging, opslag en het zich ontdoen van radioactieve stoffen. Onder “kerninstallatie” wordt verstaan een kerninstallatie in de zin van de Wet Aansprakelijkheid Kernongevallen (Staatsblad 1979-225), alsmede een kerninstallatie aan boord van een schip. Voor zover krachtens enige wet of enig verdrag een derde voor de geleden schade aansprakelijk is, vindt de voorgaande alinea geen toepassing.

Toelichting atoomkernreacties

Geen dekking

Wij vergoeden geen schade die is veroorzaakt door, opgetreden bij of voortgevloeid uit atoomkernreacties. Ongeacht hoe deze zijn ontstaan.

Wel dekking

Wij vergoeden wel schade die is veroorzaakt door radioactieve nucliden. Deze nucliden moeten zich dan buiten een kerninstallatie¹ bevinden en gebruikt worden of bestemd zijn voor industriële, commerciële, landbouwkundige, medische, wetenschappelijke, onderwijskundige of (niet-militaire) beveiligingsdoeleinden. Hiervoor moet de betreffende instantie, voor zover dit vereist is, een vergunning van de overheid hebben gekregen. Deze vergunning moet betrekking hebben op het ontwikkelen, gebruiken, opslaan en het zich ontdoen van radioactieve stoffen.

¹ Onder kerninstallatie wordt verstaan een kerninstallatie in de zin van de Wet aansprakelijkheid kernongevallen (Staatsblad 1979-225). Evenals een kerninstallatie aan boord van een schip.

2.4 Bestaande verontreiniging

Niet gedekt zijn de kosten veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit een verontreiniging waarvan de oorzaak ligt voor de ingangsdatum van deze verzekering.

2.5 Genetische schade

Niet gedekt is schade en kosten als gevolg van genetische modificatie.

2.6 Illegale activiteiten

We vergoeden geen schade die is ontstaan:

- door of in verband met illegale activiteiten in uw bedrijfsgebouw of op het perceel. Het is niet van belang of u op de hoogte was van deze illegale activiteiten;
- gedurende de periode waarin illegale activiteiten in uw bedrijfsgebouw of op het perceel plaatsvinden. Het is niet van belang of u hiermee bekend was en of de schade verband houdt met deze illegale activiteiten.

2.7 Merkelijke schuld/roekeloosheid/opzet

Niet gedekt zijn schade en kosten als gevolg van opzet, al dan niet bewuste roekeloosheid of al dan niet bewuste merkelijke schuld of merkelijke nalatigheid van de verzekeringnemer of een verzekerde. Met opzet, al dan niet bewuste roekeloosheid of al dan niet bewuste merkelijke schuld of merkelijke nalatigheid van de verzekeringnemer of een verzekerde wordt voor de toepassing van deze uitsluiting gelijk gesteld de opzet, al dan niet bewuste roekeloosheid of al dan niet bewuste merkelijke schuld of merkelijke nalatigheid van degene die in opdracht of met goedvinden van verzekeringnemer of een verzekerde de algehele feitelijke leiding heeft over het bedrijf of een deel van het bedrijf van verzekeringnemer of van die verzekerde en die in die hoedanigheidschade veroorzaakt.

2.8 Milieuzorg

De verzekering biedt geen dekking voor schade en kosten ontstaan bij of als gevolg van handelingen of gedragingen waarbij de verzekerde onvoldoende milieuzorg heeft betracht. Deze uitsluiting geldt evenwel niet indien en voor zover verzekerde aantoont dat de schade en/ of kosten ook zou(den) zijn ontstaan indien hij wel voldoende milieuzorg zou hebben betracht. Een verzekerde wordt in ieder geval geacht onvoldoende milieuzorg te betrachten indien hij in strijd handelt met de milieuvergunning of een voor het bedrijf geldende andere wet- en regelgeving, of indien hij, ingeval van werkzaamheden bij derden, niet werkt op basis van de toepasselijke proces- en productcertificatie op grond van de Wet Milieubeheer.

Indien de bedoelde verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan een lid van de directie of bedrijfsleiding alsmede enige functionaris in dienst van verzekerde die door een lid van de directie is belast met een bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

2.9 Molest

Niet gedekt zijn schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit molest, waaronder te verstaan gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer en mouterij. De zes genoemde vormen van molest, alsmede de definities van deze vormen van molest, maken deel uit van de tekst die door het Verbond van Verzekeraars in Nederland d.d. 2 november 1981 ter Griffie van de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage is gedeponneerd onder nummer 136/1981.

2.10 Motorrijtuigen

In geval van werkzaamheden bij derden, zoals omschreven in artikel 1.1.2, zijn van de dekking uitgesloten de kosten en/of schade, die worden toegebracht met of door een motorrijtuig dat:

- een verzekerde bezit, houdt, bestuurt of gebruikt;
- een verzekerde als werkgever doet of laat gebruiken; - een niet-ondergeschikte gebruikt in het kader van de uitoefening van het bedrijf van verzekeringnemer.

2.10.1 Aanhangwagens

De uitsluiting genoemd in artikel 2.8 van de aanvullende voorwaarden geldt niet voor schade en kosten veroorzaakt met of door een aanhangwagen die, na van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, veilig buiten het verkeer tot stilstand is gekomen.

2.10.2 Laden/lossen

De uitsluiting genoemd in artikel 2.8 van de aanvullende voorwaarden geldt niet voor schade en kosten veroorzaakt door lading, bij het laden of lossen van motorrijtuigen.

2.10.3 Lading

De uitsluiting genoemd in artikel 2.8 van de aanvullende voorwaarden geldt niet voor schade en kosten toegebracht door lading die zich bevindt op dan wel valt of is gevallen van een motorrijtuig.

2.11 Ondergrondse tanks

Niet gedekt zijn de schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt door of samenhangend met de ondergrondse opslag van stoffen in tanks.

2.12 Overstroming

Niet gedekt zijn schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit overstroming waaronder te verstaan het bezwijken of overlopen van dijken, kaden, sluizen of andere waterkeringen.

2.13 Schade door vaar- of vliegtuigen

In geval van werkzaamheden bij derden, zoals omschreven in de begrippenlijst, zijn van de dekking uitgesloten de schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt met of door een vaar- of vliegtuig, dan wel door werkzaamheden met of vanaf een vaar- of vliegtuig, dan wel veroorzaakt door een zaak die zich daarin/op bevindt, of daaruit of daarvan is gevallen of losgeraakt.

2.14 Verhuurder en (mede)huurder(s)

Niet gedekt zijn de schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt door of voortvloeiende uit de activiteiten van de verhuurder en (mede)huurder(s) van de verzekerde locatie. De uitsluiting voor de verhuurder geldt niet indien de verhuurder tevens verzekeringnemer is.

Wel gedekt

Als de dekking voor huurders op uw polisblad is vermeld, dan zijn de bijzondere voorwaarden

1. 'Verhuur van woon-, kantoor- en winkelpanden' en
2. 'Verhuur van bedrijfsgebouwen' van toepassing.

Artikel 3

Samenloop

De schadevergoeding die krachtens deze verzekering ten laste van de maatschappij komt, wordt door haar voldaan. Ook in die gevallen, dat zij zich kan beroepen op wettelijke bepalingen die leiden tot vermindering van de uitkering wegens elders lopende verzekeringen. Verzekerde is echter verplicht zijn rechten jegens de andere verzekeraars tot het beloop van die vermindering desgevraagd aan de maatschappij over te dragen.

Artikel 4

Verplichtingen bij verwezenlijking van schade

Een spoedige voor alle betrokken partijen bevredigende uitvoering van de verplichtingen van de maatschappij is voor een belangrijk deel afhankelijk van de medewerking van verzekeringnemer en/of de verzekerde. De na een schadegeval door de maatschappij te verlangen medewerking is neergelegd in de navolgende verplichtingen:

4.1 Aanmelding

Verzekerde is verplicht de maatschappij zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk kennis te geven van elke emissie die zich op de verzekerde locatie manifesteert.

4.2 Overige verplichtingen

Voorts is verzekerde verplicht:

1. de maatschappij zo spoedig mogelijk alle van belang zijnde gegevens en bescheiden te verstrekken;
2. alle aanwijzingen van of namens de maatschappij op te volgen en overigens alle medewerking te verlenen en inlichtingen te verschaffen, die voor de beoordeling van de door de verontreiniging ontstane situatie van belang zouden kunnen zijn;
3. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om verdere verontreiniging te voorkomen of te beperken.

4.3 Verlies van dekking

Alle aanspraken op vergoeding onder deze polis vervallen, indien de verzekerde, die aanspraak op vergoeding onder de polis maakt:

- a. opzettelijk onjuiste gegevens verstrekt met de opzet de maatschappij te misleiden, tenzij de misleiding het verval van rechten niet rechtvaardigt;
- b. enige uit deze verzekeringsovereenkomst voortvloeiende verplichting niet of niet tijdig is nagekomen en daardoor de belangen van de maatschappij zijn geschaad;
- c. binnen drie jaar ter zake van een aanspraak op vergoeding tegen de schriftelijke mededeling van de maatschappij dat dekking geheel of gedeeltelijk ontbreekt, geen rechtsvordering heeft ingesteld

4.4 Derden

Het bepaalde in artikel 4.2 en 4.3 van de aanvullende voorwaarden geldt ook voor de derde die aanspraak op de dekking maakt.

Artikel 5

Saneringsbepalingen

5.1 *Regeling van sanering*

Verzekerde belast zich met de voorbereiding en regeling van de sanering en houdt zich daarbij aan de aanwijzingen van de maatschappij. Alvorens tot sanering wordt overgegaan, dient het saneringsplan hiertoe door de maatschappij goedgekeurd te zijn. Indien verzekerde dit nalaat verliest verzekerde het recht op vergoeding van saneringskosten en de meeverzekerde kosten.

5.2 *Opdracht tot sanering*

De opdracht tot sanering dient door verzekerde binnen een door de maatschappij schriftelijk aangegeven termijn te worden gegeven. Indien verzekerde nalaat deze opdracht binnen de gestelde termijn te geven, verliest verzekerde het recht op vergoeding van saneringskosten en de meeverzekerde kosten. Bovendien heeft de maatschappij het recht de polis op te zeggen.

5.3 *Derden*

Het bepaalde in dit artikel 5 van de aanvullende voorwaarden geldt ook voor de derde die aanspraak op de dekking maakt.

Artikel 6

Schaderegeling

De omvang van de schade en de hoogte van de kosten worden vastgesteld

- a. ofwel in onderling overleg;
- b. ofwel, bij onderling goedvinden, door één expert;
- c. ofwel, als partijen dat wensen, door twee ter zake deskundige experts, waarvan er één wordt benoemd door de verzekerde en één door de maatschappij.

In laatstgenoemd geval moeten de experts, voordat ze met hun werkzaamheden beginnen, een derde expert benoemen. Als de eerste twee experts niet tot overeenstemming kunnen komen, stelt de derde expert de schade vast. Hij blijft daarbij binnen de grenzen van de beide eerdere schadevaststellingen. Zijn vaststelling is bindend, zowel voor de verzekerde als voor de maatschappij. Alle experts zullen zich bij de schadevaststelling baseren op dezelfde rapporten bodemonderzoek, saneringsplan, voor zover deze voldoen aan de geldende kwaliteitsnormen. De schadevaststelling van de expert(s), waarbij onder meer gebruik wordt gemaakt van de opgaven en inlichtingen die de verzekerde heeft verstrekt, zal gelden als enig bewijs van de hoogte van de schade. Als de maatschappij meewerkt aan de vaststelling van de schade, betekent dat niet automatisch dat de maatschappij de schade zal vergoeden.

Artikel 7

Premie

7.1 *Naverrekening*

De premie is gebaseerd op variabele factoren. De maatschappij kan van verzekeringnemer verlangen om periodiek gegevens te verschaffen teneinde de juiste premie te kunnen berekenen. Indien verzekeringnemer niet binnen de gestelde termijn voldoet aan een daartoe strekkend verzoek, heeft de maatschappij het recht om de geldende premie te verhogen met vijftig procent of zoveel meer als de maatschappij toekomt op grond van de haar bekende gegevens.

Artikel 8

Risicowijziging

8.1 *Wijziging van het risico*

Zodra de aard van de in de polis vermelde activiteiten een zodanige wijziging ondergaat, dat het verzekerde risico daardoor wordt verzaamd, is verzekeringnemer verplicht hiervan terstond aan de maatschappij schriftelijk kennis te geven.

8.2 *Voorstel van de maatschappij*

Na kennisgeving heeft de maatschappij het recht:

- de premie en voorwaarden te herzien;
- de verzekering op de contractsvervaldatum met een opzegtermijn van twee maanden te beëindigen;
- om, indien de wijziging van het risico van dien aard is dat gebondenheid aan de overeenkomst in redelijkheid niet meer van de maatschappij kan worden geleverd, de verzekering te beëindigen met een opzegtermijn van dertig dagen. In dat geval restitueert de maatschappij de premie over de resterende looptijd van de verzekering.

8.3 *Aanvaarding/afwijzing voorstel*

Doet de maatschappij een voorstel tot voortzetting van de verzekering, dan heeft verzekeringnemer het recht binnen een termijn van twee maanden het voorstel al dan niet te aanvaarden. Indien verzekeringnemer het voorstel binnen deze termijn aanvaardt, wordt ter zake van aanspraken op vergoeding onder de polis die door de maatschappij na de ontvangst van de kennisgeving tot risicowijziging en gedurende de contractduur van de verzekering zijn ontvangen, dekking verleend op de aldus overeengekomen voorwaarden.

Indien verzekeringnemer het voorstel afwijst of daarop binnen deze termijn niet antwoordt, wordt ter zake van aanspraken op vergoeding onder de polis die door de maatschappij daarna gedurende de contractduur van de verzekering zijn ontvangen, dekking verleend op basis van de reeds geldende voorwaarden, indien en voor zover verzekerde aantoonbaar schade op geen enkele wijze verband houdt met de bedoelde wijziging van het risico. Heeft de maatschappij zich het recht voorbehouden de verzekering alsnog op te zeggen indien verzekeringnemer zijn voorstel afwijst of daarop binnen de gestelde termijn niet antwoordt, dan eindigt de dekking dertig dagen nadat de maatschappij het bericht van opzegging per aangetekende brief heeft verzonden.

8.4 Achterwege blijven kennisgeving van risicowijziging

Blijft een kennisgeving als bedoeld in artikel 8.1 van de aanvullende voorwaarden achterwege, dan vervalt elke aanspraak op vergoeding onder de polis, tenzij verzekerde aantoont dat de geleden schade op geen enkele wijze verband houdt met deze wijziging. Zodra de maatschappij alsnog met de wijziging van het risico bekend wordt, heeft de maatschappij het recht:

- de verzekering met onmiddellijke ingang op te zeggen. In dat geval restitueert de maatschappij premie over de nog resterende looptijd van de verzekering;
- de premie en voorwaarden te herzien;
- de verzekering op de contractsvervaldatum met een opzegtermijn van twee maanden te beëindigen;
- om, indien de wijziging van het risico van dien aard is dat gebondenheid aan de overeenkomst in redelijkheid niet meer van de maatschappij kan worden gevegd, de verzekering te beëindigen met een opzegtermijn van dertig dagen. In dat geval restitueert de maatschappij de premie over de nog resterende looptijd van de verzekering.

Artikel 9

Risico-inspectie

9.1 *Inspectierecht*

De maatschappij heeft het recht om de verzekerde locatie(s) te allen tijde te (laten) inspecteren. Verzekerde is verplicht hierbij alle medewerking te verlenen die in het kader van een beoordeling van het verzekerde risico redelijkerwijs is geboden.

9.2 *Verplichte maatregelen*

De maatschappij kan verzekerde naar aanleiding van de inspectie verplichten binnen een bepaalde termijn maatregelen te treffen, die hij met het oog op de dekking van het verzekerde risico geboden acht.

Artikel 10

Aanvang van de verzekering

De verzekering vangt aan om twaalfuur 's middags van de dag genoemd in de polis.

Artikel 11

Verweersbijstand

11.1 Omschrijving van de dekking

Verzekerd is:

- a. Het verlenen van verweersbijstand, zoals omschreven in artikel 11.2 van de aanvullende voorwaarden;
- b. Het vergoeden van kosten van verweersbijstand, zoals omschreven in artikel 11.6 van de aanvullende voorwaarden.

11.2 Verlenen van verweersbijstand

Verweersbijstand wordt verleend:

1. Bij het voeren van verweer tegen vorderingen van derden ter zake van aansprakelijkheid van verzekerde voor door derden geleden schade;
2. Ter zake van geschillen met de overheid over de sanering van de verzekerde locatie.

Een en ander indien en voor zover:

- a. De door derden geleden schade of de sanering van de verzekerde locatie betrekking hebben op een verontreiniging die het gevolg is van een emissie die zich voordoet tijdens de looptijd van de verzekering en de verwezenlijking van deze emissie zijn oorsprong vindt op de verzekerde locatie;
- b. binnen drie jaren na de aanvang van de dag, volgende op de dag waarop de tot verweersbijstand gerechtigde met de opeisbaarheid daarvan bekend is geworden, een beroep op dekking onder dit artikel is gedaan;
- c. op de vordering van de derde als hierna onder d. van dit artikel genoemd, Nederlands recht van toepassing is;
- d. de vordering ingesteld wordt door een derde, aan wie in verband met het bepaalde in artikel 1.4.2 van de aanvullende voorwaarden inzake het verzekerd bedrag, niet de volledige schade is vergoed, of de vordering wordt ingesteld door een derde die ondanks een schriftelijke verklaring van verzekeringnemer als bedoeld in artikel 1.4 van de aanvullende voorwaarden inzake het derdenbeding, geen aanspraak op vergoeding wenst te maken en zijn vordering jegens verzekerde op aansprakelijkheid baseert;
- e. de gevorderde schade meer bedraagt dan het door verzekerde gekozen toepasselijk eigen risico.

11.3 Duur van verweersbijstand

De maatschappij zal verweersbijstand blijven verlenen voor zover naar de mening van de maatschappij een redelijke kans bestaat het beoogde resultaat te bereiken. Indien succes in redelijkheid niet te verwachten is, zal de maatschappij dit gemotiveerd meedelen aan de verzekerde.

11.4 *Behandeling van aangemelde zaak*

De maatschappij behandelt de aangemelde zaken in principe zelf. Te allen tijde zal, voor zover mogelijk, in eerste instantie een regeling in der minne worden nagestreefd.

11.5 *Bijstand bij procedures in rechte*

Indien een procedure in rechte gevoerd moet worden, zal de maatschappij voor zover mogelijk zelf, de bijstand verlenen.

11.6 *Vergoeding van kosten*

11.6.1 *Vergoeding per emissie*

Ter zake van de in artikel 11.2 van de aanvullende voorwaarden genoemde vorderingen en geschillen en onder de voorwaarden in dat artikel genoemd, worden tot ten hoogste het hiervoor in de polis genoemde verzekerde bedrag, per emissie vergoed:

- a. de honoraria en de verschotten van de door de maatschappij ingeschakelde advocaat, procureur, deurwaarder, andere deskundige en expert;
- b. de proces- en gerechtskosten, de kosten van arbitrage of de kosten van bindend advies; hieronder zijn niet begrepen dwangsommen, afkoopsommen, boetes en andere bij wijze van straf opgelegde maatregelen;
- c. de kosten van getuigen in een gerechtelijke en administratieve procedure;
- d. de kosten van de tegenpartij, voor zover zij krachtens een rechterlijke uitspraak, arbitraal vonnis of bindend advies ten laste van de verzekerde komen.

11.6.2 *Betaling aan belanghebbenden*

De maatschappij heeft het recht de kosten van verweersbijstand rechtstreeks aan belanghebbende te betalen.

11.6.3 *Door de tegenpartij te vergoeden kosten*

Indien bij een proces, arbitrage of bindend advies de tegenpartij tot vergoeding in de kosten wordt veroordeeld, komt het bedrag van die kosten, voor zover zij voor rekening van de maatschappij zijn, ten gunste van de maatschappij.

11.6.4 *BTW verrekening*

Indien de verzekerde de BTW kan verrekenen met de door hem verschuldigde BTW-aftrekten, komt die BTW-toeslag niet voor vergoeding in aanmerking.

11.6.5 *Verhaal van kosten*

Indien de verzekerde op grond van een wettelijke of contractuele bepaling de kosten van verweersbijstand geheel of gedeeltelijk vergoed kan krijgen, komen die kosten niet in aanmerking voor vergoeding krachtens dit artikel. De maatschappij zal de verzekerde, ter compensatie van de door de maatschappij voorgeschoten kosten, bijstand verlenen bij het terugvragen of verhalen van die kosten.

Bijzondere voorwaarden

1. Verhuur van woon-, kantoor- en winkelpanden

Het is de verzekeraar bekend dat de verzekeringnemer de verzekerde locatie (of een gedeelte daarvan) heeft verhuurd.

Met terzijdestelling van het bepaalde in artikel 2.12 wordt overeengekomen dat eveneens verzekerd zijn de schade en kosten van de verzekeringnemer die zijn veroorzaakt door of voortvloeien uit een verontreiniging als gevolg van de activiteiten van de huurder(s). Deze dekking geldt niet voor andere activiteiten dan verhuur van woon-, kantoor- en winkelpanden.

Automatische bijverzekering

Tussentijdse mutaties in het pandenbestand worden gedekt gehouden voor zover ze binnen de bestemmingomschrijving vallen.

Verzekerde dient jaarlijks en uiterlijk binnen twee maanden na het verstrijken van de hoofdpremievalidatum een nieuwe opgave te doen van het pandenbestand aan de maatschappij alsmede een opgave van de totale herbouwwaarde van dit bestand.

Aan de hand van de opgegeven totale herbouwwaarde zal de premie opnieuw berekend worden.

Indien de opgave van het pandenbestand en de opgave van de herbouwwaarde niet binnen de gestelde termijn ter beschikking gesteld zijn, zal de automatische bijverzekering komen te vervallen.

2. Verhuur van bedrijfsgebouwen

Het is de verzekeraar bekend dat de verzekeringnemer de verzekerde locatie (of een gedeelte daarvan) heeft verhuurd. Met terzijdestelling van het bepaalde in artikel 2.12 wordt overeengekomen dat eveneens verzekerd zijn de schade en kosten van de verzekeringnemer die zijn veroorzaakt door of voortvloeien uit een verontreiniging als gevolg van de activiteiten van de betreffende huurder(s), doch die niet of niet volledig verhaald kunnen worden als gevolg van betalingsonmacht van de schadeveroorzakende huurder blijkens een in kracht van gewijsde gegaan faillissementsvonnis dan wel een gehomologeerd akkoord.

Indien de huurovereenkomst met een huurder wordt beëindigd, verricht de verhuurder binnen acht weken na die beëindiging een verkennend onderzoek conform NEN 5740 naar de aanwezigheid van verontreinigingen in of op de bodem op het deel van de verzekerde locatie dat was verhuurd aan de betreffende huurder en legt de onderzoeksresultaten binnen zes maanden na beëindiging van de huurovereenkomst aan de verzekeraar over.

Wordt na beëindiging van de huurovereenkomst geen rapport verkennend bodemonderzoek aan de verzekeraar ter inzage gegeven, dan dient verzekeringnemer in geval van verontreiniging aan te tonen dat deze verontreiniging is veroorzaakt door of voortvloeit uit de activiteiten van de betreffende huurder tijdens de looptijd van de huurovereenkomst.

Alle met het bewijs gemoeide kosten zijn voor rekening van verzekerde.

3. Brandgevaarlijke werkzaamheden

In geval van werkzaamheden bij derden, zoals omschreven in artikel 1.1.2, geldt er een standaard eigen risico van € 50.000,- per aanspraak.

Dit eigen risico wordt € 250,- als u kunt aantonen dat u zich aan alle voorzorgsmaatregelen heeft gehouden of als u aan kunt tonen dat de schade geen enkel verband houdt met een of meer voorzorgsmaatregelen waaraan u zich niet heeft gehouden.

Voorzorgsmaatregelen

1. Algemeen
  - Per werkplek en per vlam staan ten minste 2 ABC-poederblussers met een inhoud van 12 kg binnen handbereik direct klaar voor gebruik. Deze moeten onderhouden zijn conform de NEN 2559.
  - Brandbare stoffen worden minimaal 5 meter van de werkplek geplaatst. Als dit niet mogelijk is, worden ze afgedekt met brandwerende dekens.
  - Bij windkracht 4 of meer worden geen brandgevaarlijke werkzaamheden verricht.
2. Gebruik gasflessen
  - Voor gasflessen en branders worden goede en veilige hogedrukslangen gebruikt.
  - Gasflessen zijn geborgd door klembeugels en voorzien van een geldig keurmerk dat erkend is door het Lloyd's Register Stoomwezen.
  - De branders hebben een automatische spaarvlamregeling en een oplegsteun.
3. Onderbreking werkzaamheden
  - Bij werkonderbreking wordt de kraan van de gasflessen gesloten.
  - Als de brander niet wordt gebruikt, wordt de brander gedoofd of wordt de vlam op de laagste stand gedraaid. Ook wordt de brander op de oplegsteun geplaatst.
  - De brander wordt alleen aangestoken met een veiligheidsaansteker.
4. Einde werkzaamheden, pauze of werkonderbreking
  - Na beëindiging van de werkzaamheden wordt de werkplek gecontroleerd op brandend of smeulend materiaal, ten minste gedurende een onafgebroken periode van 1 uur.
  - Waargenomen brandend en/of smeulend materiaal moet direct worden gedoofd.

Brandgevaarlijke werkzaamheden op daken

Bij opslag van brandbaar materiaal op het dak worden de volgend maatregelen genomen:

1. Het brandbaar materiaal wordt op het dak verspreid zodanig dat materiaalconcentraties ten minst 5 meter uit elkaar zijn verwijderd, minimaal 3 meter van de dakranden en op minimaal 5 meter van opgaand gevelwerk.
2. De bitumenketel(s) is/zijn vrij van de dakbedekking geplaatst op onbrandbaar isolatiemateriaal; of betontegels en voorts minimaal 5 meter van de gasfles geplaatst, uitgevoerd met een temperatuurbegrenzer die de gastoevoer kan blokkeren, in een metalen bak is geplaatst met en inhoud van minimaal de netto inhoud van de ketel.
3. Bij opgaand werk met plaat- of schubvormige afwerkingen en onder bepaalde omstandigheden onder overkragende bouwdelen mag in een zone van minimaal 750 mm geen open vuur worden gebruikt.
4. Bij aansluitingen op hellende daken die niet zijn afgewerkt met bitumineuze of kunststof dakbedekkingen, zoals dakpannen, mag in een zone van minimaal 750 mm geen open vuur worden gebruikt.
5. Bij kiergevoelige onderconstructies moet de dampremmende laag of de eerste laag van het dakbedekkingssysteem zonder open vuur worden aangebracht.
6. Rondom dakdoorbrekingen, waarbij de dakbedekking wordt aangesloten op een plakplaat en niet wordt opgezet, moet isolatiemateriaal worden aangebracht dat voldoet aan klasse A2 volgens NEN-EN 13501-1.

4. Afleveren van grond

In geval van werkzaamheden bij derden, zoals omschreven in artikel 1.1.2 geldt ter zake van schade als gevolg van de levering van grond dat dit is gedekt voor zover verzekerde kan aantonen dat de betreffende partij grond tenminste voldoet aan de samenstellings- en emissiewaarden, zoals die zijn opgenomen in bijlage II behorende bij het Bouwstoffenbesluit

bodem- en oppervlaktewaterbescherming. Alvorens de partij grond wordt opgeslagen of neergelegd, op of in de bodem, zonder dat daarbij adequate bodembeschermende voorzieningen zijn getroffen, dient deze te worden onderzocht op samenstelling en uitlooggedrag van de in bijlage II vermelde stoffen. Bemonstering en onderzoek dienen te zijn verricht door een daartoe op grond van het Bouwstoffenbesluit gecertificeerd bedrijf. De resultaten van dit onderzoek dienen gedurende een periode van tenminste 5 jaar te worden bewaard. Op diens verzoek dienen de resultaten van het onderzoek aan de verzekeraar ter inzage worden gegeven.

Begrippenlijst

Bereidings- en opruimingskosten

Kosten verbonden aan maatregelen, die tijdens de looptijd van de verzekering door of vanwege verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van verontreiniging af te wenden, de verontreiniging of de gevolgen daarvan te beperken, alsmede de kosten verbonden aan het wegnemen, afvoeren en vernietigen van in dat kader ingezamelde, opgevangen of afgezonderde verontreinigde stoffen en voorwerpen. Onder bereidingskosten wordt in dit verband mede verstaan schade aan zaken die bij het nemen van de bedoelde maatregelen worden ingezet. Het gevaar van verontreiniging door vrijkomen van asbestvezels als gevolg van het verouderen, verweren of eroderen van asbest daken wordt niet beschouwd als een onmiddellijk en dreigend gevaar. Eventuele kosten van de maatregelen om het gevaar af te wenden of de gevolgen te beperken worden niet als bereidingskosten beschouwd.

Derde

Ieder ander dan verzekerde.

Emissie

Het onvoorzien vrijkomen van gassen, vloeistoffen en/of fijn verdeelde vaste stoffen. Een reeks van emissies die met elkaar samenhangen of uit elkaar voortvloeien wordt als één emissie beschouwd. Het vrijkomen van asbest(vezels) als gevolg van het verouderen, verweren of eroderen van asbest daken, wordt niet als emissie beschouwd.

Expertisekosten

Hieronder wordt verstaan het salaris en de kosten van alle experts, die met de schadevaststelling zijn belast. Verzekerder vergoedt de expertisekosten van de door verzekerde benoemde expert mits deze kosten redelijk zijn.

Locatie van derden

Een locatie bij het behoud waarvan een derde belang heeft uit hoofde van eigendom of enig ander zakelijk recht, dan wel voor het behoud waarvan hij risico draagt.

Looptijd van de verzekering

De periode vanaf de aanvang tot aan het einde van de verzekering.

Sanering

Het ongedaan maken van een verontreiniging.

Verkoopwaarde

Het bedrag dat bij verkoop in het normale verkeer en uitgaande van dezelfde bestemming van het gebouw verkregen zou kunnen worden, exclusief de waarde van de grond.

Verontreiniging

Onder verontreiniging wordt verstaan:

1. De aanwezigheid van een stof in of op de bodem of het oppervlaktewater in een zodanige concentratie dat de toepasselijke overheidsnormen (streefwaarde of een overeenkomstige

- waarde) die gelden op het moment dat de aanwezigheid van de stof zich manifesteert, worden overschreden;
2. De aanwezigheid van asbest in een zodanige concentratie dat de toepasselijke overheidsnormen die gelden op het moment dat de aanwezigheid van asbest zich manifesteert, worden overschreden.

Verzekerde

Verzekeringnemer en/of de in de polis als verzekerde(n) genoemde natuurlijke of rechtspersoon(en) voor zover hij belang heeft bij het behoud van de verzekerde locatie uit hoofde van eigendom of enig ander zakelijk recht dan wel voor het behoud daarvan risico draagt.

Verzekerde locatie

Het in de polis vermelde risicoadres, alsmede de werklocatie waar verzekerde werkzaamheden verricht.

Verzekeringnemer

Degene die de verzekeringsovereenkomst met de maatschappij is aangegaan.

Werklocatie / Werkzaamheden bij derden

De locatie van derden, gelegen binnen Nederland, waar verzekeringnemer of iemand namens hem werkzaamheden verricht binnen de in de polis vermelde bedrijfsactiviteit.

Zaakschade

Beschadiging, waaronder mede te begrijpen vervuiling, vernietiging of vermissing van zaken.